

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Pilotprojektet: "Grön integration på landsbygden"

Marianne Barrljung
Hushållningssällskapet Väst

marianne.barrljung@hush.se
www.hush.se/opn klicka på landsbygd

Syfte för pilotprojektet

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

- Att lägga grunden till en plattform för samverkan mellan kommuner, ideella organisationer och näringsliv i syfte att göra landsbygden attraktiv, bl. a för den invandrande befolkningen
- Att skapa bättre möjligheter för invandrare att bosätta sig och livnära sig på landsbygden
- Att ta tillvara den kompetens som invandrare har inom den areella sektorn

Målgrupper

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

- Etablerade landsbygdsföretagare
- Landsbygdsbor som aktivt verkar för att utveckla en mångkulturell landsbygd
- Entreprenörer, med svensk och utländsk bakgrund, som vill starta och driva nya företag på landsbygden
- Invandrare med kunskap om lantbruk och landsbygdsföretagande och som vill arbeta på landsbygden
- Aktörer (politiker, ämbetsmän, rådgivare, organisationsföreträdare) som verkar för utveckling och stärkande av ett mångkulturellt landsbygdsföretagande

Styrgrupp

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

- *Bo Carlsson*, ordförande
- Kommunalråd, Vänersborgs kommun
- *Per-Anders Hultberg*
- Integrationsamordnare, Tanums kommun
- *Marie Sjövall*
- Västra Götalandsregionen
- *Elisabeth Dahlin*
- Röda Korset
- *Ali al Egili*,
- Iman
- *Anna Sunesson*
- Studieförbundet Vuxenskolan
- *Marianne Barrljung*
- Projektledare Hushållningssällskapet
- Adjungerande;
- *Sanna Radhi*
Hushållningssällskapet

Kompetensnätverket

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

- Bertil Fryklind, Röda Korset
- Kilian Svensson, Hushållningsgillet
- Miriam Sannum, Studieförbundet Vuxenskolan
- Peter Lundqvist, SLU
- Ali Al Egill, Imam
- Per-Anders Hultberg och Armando Jimenez,
Tanums kommun
- Monica Johannesson, Dals-Eds kommun

Trög projektstart, men tillsammans ..

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

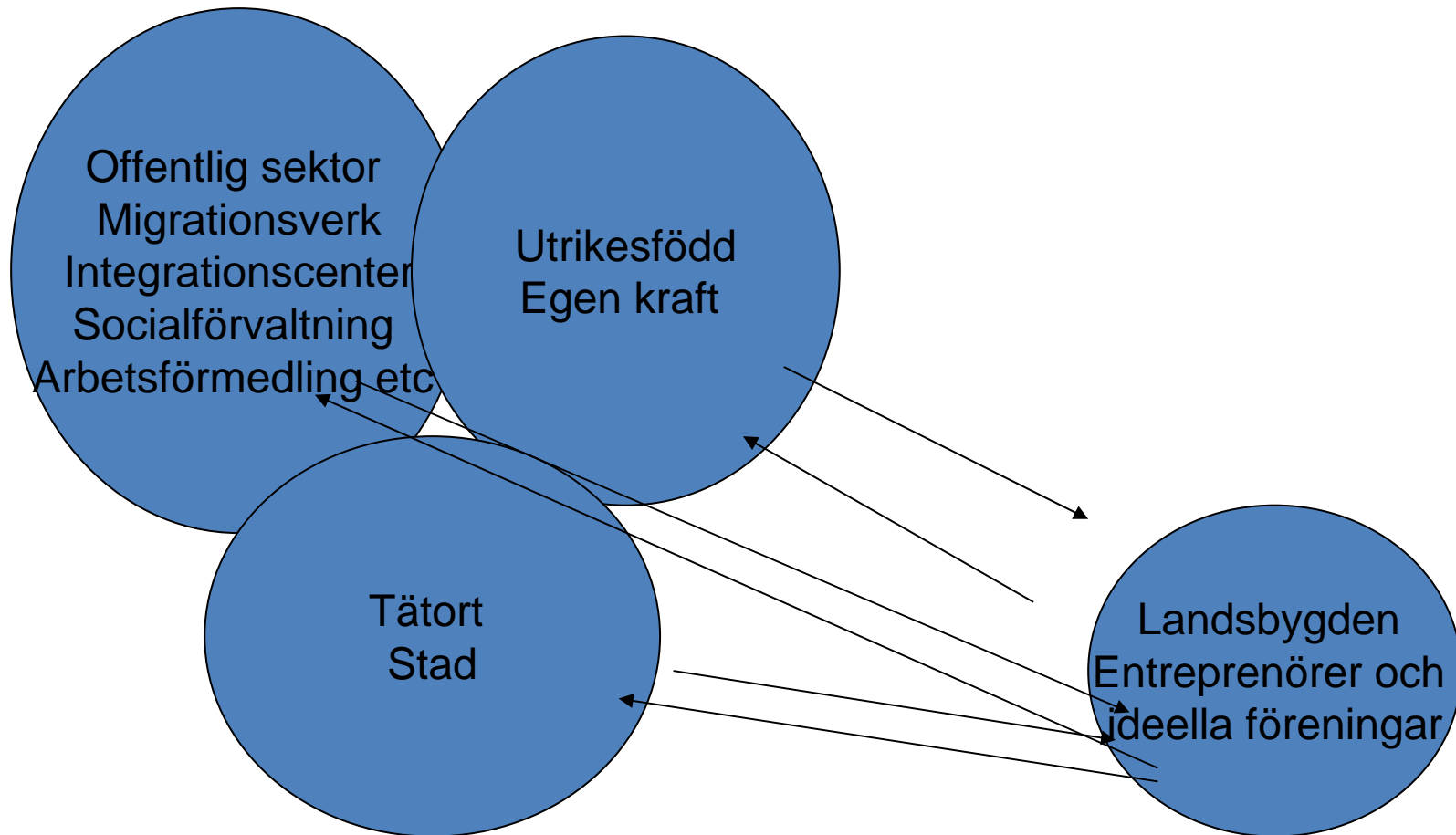
- Kontakterna i regeringsuppdraget ” Mångfald som möjlighet”
Vill du ha fakta läs betänkandet enligt ovan.
- Arbetskamrater på Hushållningssällskapet
- Kompetensnätverket
- Länsstyrelsen Västra Götaland
- Sanna Radhi
- Massmedia
- Styrguppen och dess ordförande

Samarbete med olika aktörer är en förutsättning för framgång

Hur kan man minska avståndet och förståelsen mellan olika aktörer

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

Invandring till landsbygden – en möjlighet - befolkningsprognos

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

- 1900-talet 1 % utrikesfödda
- 2008 13,8 % utrikesfödda – 1.1 miljon
- 2060 – 18 % utrikesfödda
- 2008 – 100 personer försörjer 70 personer
- 2060 – 100 personer försörjer 88 personer
- 2030- kostar äldre mera än yngre
- Antalet i yrkesaktiv ålder 25- 39 år skulle minska utan invandringen
- 20- 35 år vanligaste invandringen
- Fler pojkar än flickor föds i Sverige
- 22 % av alla barn föds av utrikesfödda kvinnor
- Utrikesfödda har en större benägenhet att föda 3:e och 4:de barn.
- Dubbelt så många män som kvinnor invandrar
- Nettoinvandring 19 000 per år
- Ökad tillväxt av äldre

Ur:

Svensk framtida befolkning 2009-
2060; SCB

Bild 8

MB1

Marianne Barrjung; 2009-06-02

Förslag på utvecklingsområden

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Områden där utrikesfödda kan ha en självklar roll ex.

- 1. Förädling av får , lamm och get produkter. (getmjölksmejeriet har en efterfrågan av en fördubbling)
- 2. Landsbygdsturism
- 3. Närproducerat
- 4. Generationsskiftesväxlingar

1. Får , lamm och get

- 64 % import av lammkonsumtionen vilken i huvudsak kommer från Nya Zeeland
 - En kontinuerlig ökning av lammkonsumtionen i Sverige
 - Fåren ger kött, håller landskapet öppet, medverkar till biologisk mångfald,
 - Slaktvikten hos lamm har ökat genom treraskorsning
 - Ökad efterfrågan på svensk lammull och skinn
 - Hantverk
 - Bra lönsamhet och stor efterfrågan från konsumenter på lammkött
- (Enl. LRF –Gröna framtider 2008)

2.Landsbygdsturismen

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

- Tillväxten på turismen i Sverige är högre än i Europa generellt
- Sverige är ett säkert och tryggt land
- 7000 turistföretag finns i LRF:s medlemsregister – sannolik volymökning med 10 % ökning till 2010
- Jakt, fiske, boende, körning med häst, svampturer, kanotturer
- 28 % av besökarna var utländska – fler och fler kommer från andra länder

3. Närproducerat

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

- Efterfrågan bland konsumenterna stiger kontinuerligt
- 5 000 företag arbetar med lokal mat varav $\frac{1}{4}$ har en omsättning över 1 miljon årligen.
- 63 % av lantbrukarna vill sälja lokala produkter
- Nya smaker och produkter genom utrikesfödda.
- Handeln försöker finna modell för att erbjuda lokala produkter.
- Investeringsstöd via EU:s landsbygdsprogram
- Förbättrad lönsamhet om man förädlar

4. Behov av kompetens inför generationsskiften

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

I Västra Götalands län fanns 2005

- **Antal jordbruksföretagare**

Mellan 60-64 år 1 909

Över 65 år 3 207

Totalt fanns 5 116 företag som inom kort står inför generationsskiftesväxling
Jordbruksverkets statistik databas

Fundera över möjliga mötesplatser!

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

- Lantbruks Elmia besöks av svenskar
- Kulturarrangemang besöks av utrikesfödda
- Möten mellan svenska och utrikesfödda odlare
- Studiebesök på Naturbruksgymnasier
- Utbildningar för elever på naturbruk
- Erbjudande till fältvandringar och rådgivningsmöten

Framgångsfaktorer i projektet

Metoder

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

- Underifrånperspektivet
- Treparterskapet
- Skapande av mötesplatser
- Attitydpåverkan - kompetenshöjning
- Info i olika externa sammanhang
- Möten
- Arenor – nätverk
- Inspirationsmöten
- Utbildningsprogram
- Utrikesföddas kompetens
- Företagare – nätverksbyggande
- Coachning

Information och kommunikation

Informations
spridning

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

- Media
- Konferenser
 - Vänersborg
 - Skövde
 - Jönköping
 - Karlskrona
- Hemsidan
- Externa möten
- Nyhetsblad
- Artiklar
- Mailkontakter
- Facebook

Uppdragsgivare

Uppdragsgivare

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

- Studieförbundet Vuxenskolan
- Vänersborgs kommun
- Migrationsverket
- Västra Götalands Regionen
- Hushållningssällskapet genom Prytz
- Projektstöd via EU:s landsbygdsprogram vilket beslutas av Länsstyrelsen
- DalsEds kommun- arbete
- Melleruds kommun - arbete
- Tanums kommun – arbete

www.hush.se

Viktiga resultat

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

- Pilotprojektet har väckt många aktörer, samt har flera hundra resurspersoner som har intresse av frågan och medverkar på olika sätt
- Utbildning av invandrarguider när det gäller attityder är en bas för att lyfta frågan på primärplanet
- Utveckling av 2 mötesplatser för invandrare och svenskar
- 45 företag och organisationer –attitydförändring
- 39 företagare erbjuder praktikplats
- 65 invandrare har fått kontakt med landsbygden och dess näringsliv
- 800 kvinnor och män har deltagit i attitydförändring - troligen flera
- Grön integration ingår numera som en naturlig verksamhet i hushållningssällskapets verksamhet.
- En person är anställd - flera på gång
- 1 företag har startat

Hushållningssällskapet

Utveckling från - moderprojektet.

Samarbets
forum

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

- Mötesplats Ed – ev LEADER-projekt
- Utbildning jordbruk och trädgårdsskötsel - avslutat
- Grön integration – från jord till bord – JOBO – CMJ och Sanna på g.
- Förädling av lamm och get – ev projektstöd
- Affärsskapande seminarier i samverkan med LRF nationellt och landsbygdsnätverket
- Invandrarguider
- Kompetensförsörjning och validering – agronomer ? Höskoleverket och SLU m fl.
- Interreg Östfold ? Fylkesmannen
- Utvecklingsarbete i Göteborgsregionen ?
- Projektbanken i Norra Bohuslän – konferens ?
- Ledarskap och praktikvärdar – projektstöd
- Generationsskiftesväxlingar ?
- Utbildning på Dingleskolan med fem kommuner
- Slutrapport med kompletteringar

Reflektioner

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

- Mix av individens kompetens och ett personligt engagemang
- Även små kommuner glömmer bort landsbygden som en arena för utrikesfödda
- Kommunala interna verksamheter kan reducera näringslivskontakter
- Kompetensutveckling av praktikvärdar ger ett mervärde för alla
- Ökat engagemang inom den gröna näringen av integrationsarbete
- Bilda branschorganisation inom den gröna näringen för utrikesfödda
- Stad och land perspektivet med överskridande av kompetens och nyttor
- Regelbunden information och studiebesök av nyanlända till landsbygden
- När man startar eget måste man ha fått koderna och nycklarna

Måsten

Viktigt

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

- Minimera strukturella hinder – färre stuprör- revir!
- Samarbete i Fyrbodal något som saknas idag
- Grön svenska och praktik !!
- Ett fungerande transportsystem till landsbygden eller körkort
- Grön lots
- Näringsliv och ideella föreningar måste involveras och ersättas för nerlagd tid
- Fortsatt sambandsarbete a la moderprojektet
- Låt inte interna strukturer hindra flexibilitet och förändringsarbete!

Slutsats

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

- Att arbeta med integration på landsbygden kräver mycket samarbete och nytänkande
- En, helst flera personer med utrikes bakgrund måste vara delaktiga för att öka trovärdigheten bland målgruppen
- Den offentliga sektorn måste vara beredd att stödja konkreta initiativ och inte förhindra utveckling. Näringsliv och ideell sektor är viktiga aktörer
- Val av naturbrukslinje innebär att alla elever som tar studenten har jobb när man slutar. Men inga eller få elever har valt naturbrukslinjen.
- Det finns jobb inom den gröna näringen, men huvuddelen av jobben tillsätts via kontakter och när därför aldrig arbetsförmedlingen

Hur går vi vidare?

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

- Vad ser du som mest angeläget att förändra?
- Var finns kopplingen mellan Stad och Land?
- Vilken roll har du / din organisation/ företag för att förändra bilden om landsbygden och utrikesfödda?
- Vilket ansvar har du?
- Vad kan vi göra tillsammans?